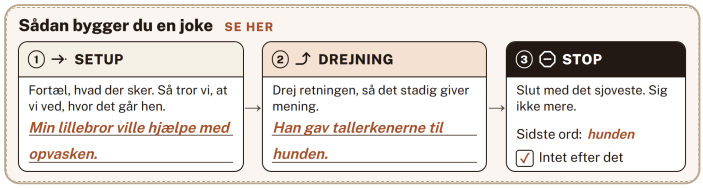
Latterhåndbogen på papir

Elevark i tre spor til 4.–7. klasse. Eleverne bygger jokes i tegnede rammer: setup, drejning og stop, og de fem maskiner fra håndbogen. «Se her» står altid udfyldt i den samme ramme, som eleven skriver i.

1 Læg klar

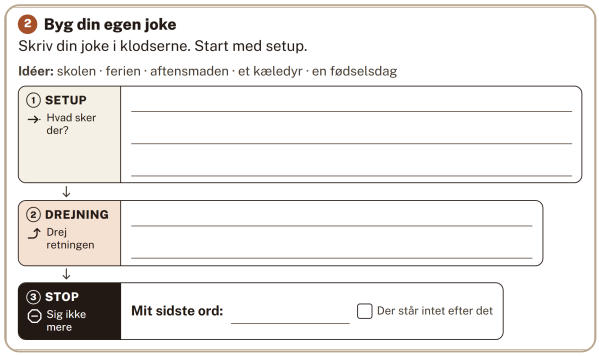
Print ét spor til hver elev. Sporene har samme titler, så klassen kan arbejde med det samme ark på tre niveauer, og eleven må skifte spor. Håndbogen (A5) kan ligge fremme, men arkene kan bruges uden den.

2 Vis ét træk

Fortæl en kort joke. Fortæl den igen med en ekstra sætning efter drejningen. Spørg: Hvad skete der med joken?

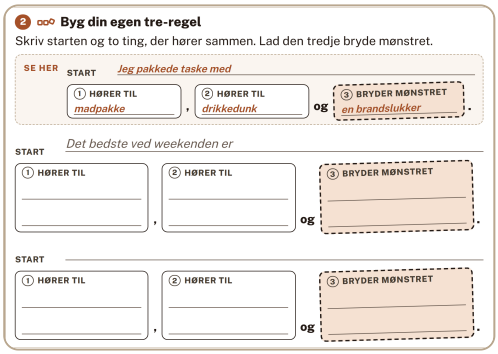
Tegn de tre klodser på tavlen, og skriv joken ind: setup, drejning, stop.

3 Lad dem prøve

Ark 1 begynder med de tre klodser. Hver maskine har sin egen ramme på de næste ark, og eksemplet står over den tomme ramme.

Resten af siden er plads til idéer og kladde.

Arkene

Ark	Maskine	Eleven	Håndbogen
1 · Byg en joke	Setup, drejning, stop	Finder delene i to jokes og bygger sin egen i de tre klodser	Kap. 1–2
2 · Tre-reglen	Tre-reglen	Skifter den tredje ting ud og bygger to tre-regler	Kap. 3
3 · Op og ned	Overdrivelse og statusfald	Gør noget lille større og lader noget vigtigt falde lidt	Kap. 3
4 · Tag det helt alvorligt	Bogstaveliggørelse og falsk logik	Tager et udtryk bogstaveligt og tegner det, og bygger en slutning, der lyder logisk	Kap. 3
5 · Skær og stop	Typiske fejl og fremførelse	Streger det overflødige ud og gør en joke klar til at blive fortalt	Kap. 4 og 6

De tre spor. ● fx 4. klasse · ●● fx 5.–6. klasse · ●●● fx 6.–7. klasse. Spor ● har startord og idéer i rammerne, ●● har idéer, og ●●● har tomme rammer og en sjette side, «Tænk efter», med et spørgsmål til hvert ark. Klassetrinnene er et forslag.

Forløbet på fire lektioner

1. **Rammesætning: Hvad gør noget sjovt?** Vi bygger en forventning, og drejningen ændrer den, så det stadig giver mening.
2. **Struktur: Maskinerne.** Eleverne lærer jokens tre klodser og de fem maskiner og bygger jokes med dem på elevarkene.
3. **Produktion: Min joke.** Eleven bygger sin egen joke fra bunden, vælger maskinen med vilje og skærer det væk, joken kan undvære.
4. **Refleksion: Fortæl og tænk efter.** Eleverne fortæller deres jokes i små grupper og skriver om, hvad der skete. Stilhed er også et svar.

Aktivitetsidéer, bevægelseslegen Drej!, faglig støtte og facit står i forløbets lærerfil. Elevfilen har «Min joke» og «Min latterrapport».

Faglig støtte

Støtte. Begynd med tre-reglen (ark 2): den er nemmest at mestre. Giv et setup fra arket, og lad eleven skrive drejningen. Spor ● har startord i rammerne.

Udfordring. Kombinér to maskiner i samme joke, fx en tre-regel, hvor den tredje ting er en overdrivelse. Arbejd med tempo og pause.

Til samtalen. Hvor drejer joken? Hvad troede du, der ville ske? Hvilket ord kan du fjerne? Hvad sker der, hvis du forklarer joken bagefter?

Tegn på læring

Struktur. Eleven kan pege på, hvor drejningen sker, og forklare, hvorfor den virker.

Konstruktion. Joken har klar start og slutning. Drejningen overrasker og giver mening. Eleven bruger en maskine med vilje.

Fremførelse. Eleven taler tydeligt, holder en pause før drejningen og stopper uden at forklare.

Tryg humor: grin med, ikke af

Jokes om situationer og om en selv virker bedst. Joken handler aldrig om en, der er i rummet. Hvis nogen bliver kede af det, var drejningen for hård (håndbogens kapitel 5). Lad eleverne skrive om det, alle kender: skolen, familien, kæledyr og mad. Vurdér konstruktion og teknik. Hvor sjov joken er, vurderes ikke.

Fælles Mål for dansk (bindende)

Efter 4. klassetrin

- **Fremstilling:** «Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i velkendte faglige situationer.»
- **Fremstilling, opmærksomhedspunkt:** «Eleven kan formulere en sammenhængende tekst med en tydelig tekststruktur, fx en beretning eller en beskrivelse af et velkendt fænomen.»
- **Kommunikation:** «Eleven kan følge regler for kommunikation i overskuelige formelle og sociale situationer.»

Efter 6. klassetrin

- **Fremstilling:** «Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i formelle situationer.»
- **Kommunikation:** «Eleven kan kommunikere med bevidsthed om sprogets funktion i overskuelige formelle og sociale situationer.»

Efter 9. klassetrin (7. klasse er på vej)

- **Fremstilling:** «Eleven kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.»

Citeret fra bekendtgørelse nr. 1715 af 30. december 2024 om Fælles Mål, bilag 1 (dansk). Læs den på retsinformation.dk.